

Η κλασική απλότητα του βυζαντινού μέλους και οι νέες μελοποιήσεις (Φίλιππος Οικονόμου, Καθηγητής Δ/μιας Εκπαίδευσης, Ψάλτης)

/ [Πεμπτουσία](#)



Σε συνέχεια της συνέντευξης μας με τον Φίλιππο Οικονόμου, ένα εκ των εγκρίτων συγγραφέων στα περί ψαλτικής θέματα, ετέθη ο προβληματισμός για τη σύγχρονη μελοποιία, και τις προϋποθέσεις που απαιτούνται για την μετ' επιστήμης και τέχνης σύνθεση λειτουργικών ύμνων.



Πεμπτουσία: Ποια η άποψη σας για το θέμα της σύνθεσης νέων μελών στις μέρες μας. Ποιες οι προϋποθέσεις και οι αρχές για να μελοποιήσει κάποιος;

Φίλιππος Οικονόμου: Ο περίφημος Άρχοντας πρωτοψάλτης της Μ. του Χ. Ε. Γεώργιος Βιολάκης υποστήριζε ότι: «...πάντα τα εις την Εκκλησίαν ημών αρμόζοντα άσματα και μέλη επιοίθησαν υπό των Αρχαίων της Βυζαντινής εποχής μουσικών, ημείς δε οφείλομεν να ψάλλωμαν πιστώσ και ερρυθμωσ

ταύτα και ουχί να μελοποιώμεν νέα...». Ωστόσο έχω την πεποίθηση ότι το λειτουργικό σώμα της Ορθόδοξης Εκκλησίας μας έχει πράγματι θαυμαστό πλούτο και μεγάλη ποικιλία δομής, ώστε να προσφέρεται για προεκτάσεις και νέες δημιουργίες.

Η ψαλτική τέχνη, ως ζωντανή τέχνη παρακολουθεί διαχρονικά τη ζωή και τη συνεχή επέκταση της Ορθοδοξίας και γι' αυτό δεν μπορεί να παραμείνει στάσιμη και ανεξέλικτη. Αρκεί οι νέες δημιουργίες να χαρακτηρίζονται από το σεβασμό και την προσήλωση στις παραδοσιακές επιταγές και να βασίζονται και να πηγάζουν από το μυστηριακό πνεύμα και το λατρευτικό χαρακτήρα της όλης λειτουργικής διαδικασίας, μέσα στο ναό, στην οποία θα συμμετάσχουν και την οποία θα υπηρετήσουν.

Στις μέρες μας υπάρχει πράγματι μια εντυπωσιακή παραγωγικότητα νέων μελοποιήσεων και ένας μεγάλος αριθμός μουσικών βιβλίων με νέες μελοποιήσεις έχει εκδοθεί και κυκλοφορεί στον ψαλτικό κόσμο. Ορισμένα απ' αυτά είναι εναρμονισμένα με το παραπάνω πνεύμα που περιέγραψα. Στα περισσότερα όμως διακρίνει κανείς την τάση των νέων μελοποιών για **πρωτότυπες** μελισματικές γραμμές και νεοφανείς θέσεις.

Η μουσική αυτή αντίληψη για την ψαλτική μας τέχνη είναι εσφαλμένη. Είναι λάθος να πιστεύουμε ότι κάθε τι καινούργιο και πρωτότυπο είναι οπωσδήποτε σημαντικό και αξιόλογο και συνεπώς κατάλληλο και αποδεκτό από την Ορθόδοξη λειτουργική μας ζωή. Φρονώ ότι η δημιουργική ικανότητα των νέων μελοποιών πρέπει να στραφεί προς την **απλότητα** που χαρακτηρίζει τις μουσικές συνθέσεις των παλαιών μεγάλων μελουργών της Ορθόδοξης Εκκλησίας μας. Στην έννοια αυτή της «κλασσικής απλότητας» αντιτίθεται και αντιπαλεύει έντονα το «πνεύμα» της εποχής μας επηρεασμένο από την επαναστατική στροφή και τάση της παγκόσμιας μουσικής αντίληψης και τεχνοτροπίας προς τον **μοντερνισμό**, σε εκτεταμένες, δηλαδή, πολυπλοκότητες και μελωδικούς σχηματισμούς.

Ωστόσο είμαι αισιόδοξος και βέβαιος ότι, παρά τις δύσκολες αυτές συνθήκες, μελλοντικά η αξία της απλότητας των παλαιών κλασσικών μαθημάτων θα καταστεί καθολικό αξίωμα και πίστη για τους λειτουργούς της Εκκλησίας μας και θα έχει τα ανάλογα ευεργετικά αποτελέσματα από κάθε άποψη.